

ul. Fryderyka Chopina 41 lok. 2
20-023 Lublin
fundacja.wor@gmail.com
wolnoscodreligii.pl
NIP: 7123267431
KRS: 0000403073

FUNDACJA
**WOLNOŚĆ
OD RELIGII**

Lublin, 5 października 2018 r.

Szanowny Pan Roman Kowalski
Dolnośląski Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty we Wrocławiu
ul. Pl. Powstańców Warszawy 1
50-951 Wrocław

Działając imieniem Fundacji Wolność od Religii z siedzibą w Lublinie, w ramach prowadzonej kampanii społecznej na rzecz przestrzegania w naszym kraju prawa oświatowego, na podstawie art. 114 z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe*, a także uwzględnienia i poszanowania praw mniejszości, rodziców i ich dzieci, które nie uczęszczają na lekcje religii rzymskokatolickiej oraz w imię przestrzegania fundamentalnej zasady państwa demokratycznego tj. ochrony praw mniejszości i równości obywateli wobec prawa - wnoszę o przeprowadzenie kontroli doraźnej w Szkole Podstawowej w Mysłakowicach przy ul. Sułkowskiego 1.

W dniu 6 września Fundacja zwróciła się z pismem do dyrekcji Szkoły, z prośbą o wyjaśnienie, dlaczego Szkoła zorganizowała wyjście uczniów uczęszczających na lekcje religii rzymskokatolickiej na mszę do Kościoła tego wyznania, w czasie przeznaczonym w Planie na zajęcia dydaktyczne. Pytaliśmy: W jaki sposób Szkoła pozyskała zgodę rodziców na wyprowadzenie uczniów z budynku szkoły na mszę do kościoła? Kto opiekował się uczniami podczas mszy? Czy wychowawcy zostali zaproszeni do uczestnictwa we mszy przez dyrektora placówki czy udział ich był obligatoryjny?

W dniu 27 września Fundacja otrzymała odpowiedź od dyrektora szkoły, której treść wskazuje, że w Szkole nie przestrzega się zapisów Prawa Oświatowego, a także konstytucyjnych uprawnień rodziców, nauczycieli i uczniów.

Wyjaśniamy, że w dniu 3 września podczas inauguracji roku szkolnego, rodzice otrzymali od wychowawców informację, iż w miejsce ujętych w Planie obowiązkowych zajęć dydaktycznych, kolejnego dnia tj. 4-go września o godz. 8.00 **zostanie zorganizowane wyjście do kościoła dla uczniów zapisanych na lekcje religii rzymskokatolickiej**. Rodzice uczniów, którzy nie wyrażali zgody, mogli złożyć na ręce wychowawcy oświadczenie o *braku zgody na udział we mszy w najprostszej formie*, o czym informuje w swoim piśmie dyrektor szkoły, Pan Andrzej Dąbek.

Uczniów, którzy nie są zapisani na lekcje religii skierowano do świetlicy. Nie zapewniono żadnych zajęć dodatkowych, a wyłącznie opiekę nauczyciela świetlicy. Uczniowie ci, ze zrozumiałych względów czują, że naruszono ich godność i nie potraktowano w sposób równy wobec sposobu traktowania uczniów zapisanych na lekcje religii rzymskokatolickiej. Sytuacja ta potęguje w nich poczucie wykluczenia i obniża samoocenę, a także zagraża ich relacjom w grupie rówieśniczej oraz wpływa na satysfakcję z pobytu w szkole.

Zgodnie z Konstytucją RP oraz prawem oświatowym rodzice samodzielnie występują do szkoły z ewentualnym życzeniem co do uczestniczenia ich dzieci w lekcjach religii danego wyznania oraz w uroczystościach religijnych lub też na to, że ich dzieci biorą w nich dobrowolny udział na zaproszenie katechetów. Pytanie rodziców o to, czy ich dziecko nie będzie uczestniczyć w uroczystościach religijnych jakiegokolwiek wyznania zmusza do ujawnienia przez pytanego swego światopoglądu. Pytanie to jest pytaniem o wyznanie lub jego brak, pytaniem o praktykowanie danej religii, w sposób oczywisty naruszającym dyspozycje Konstytucji RP art. 53 ust. 7: **„Nikt nie może być obowiązany przez organy władzy publicznej do ujawnienia swojego światopoglądu, przekonań religijnych lub wyznania.”**

Wychowawcy, działając na polecenie dyrektora publicznej szkoły, wypełniają de facto polecenia władzy publicznej. Zgodnie z Konstytucją RP art. 25 ust. 2 **„Władze publiczne w Rzeczypospolitej Polskiej zachowują bezstronność w sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych, zapewniając swobodę ich wyrażania w życiu publicznym”**.

Żadna religia nie powinna wpływać na działania edukacyjne w polskiej szkole publicznej. Szkoła publiczna winna być szkołą przyjazną dla wszystkich dzieci, niezależnie od światopoglądu ich rodziców i ich samych. Ustawa o gwarancjach wolności sumienia z dnia 17 maja 1989 r. w art. 6 ust. 1 wyraźnie określa, że *„Nikt nie może być dyskryminowany bądź uprzywilejowany z powodu religii lub przekonań w sprawach religii”* oraz *„Nie wolno zmuszać obywateli do niebrania udziału w czynnościach lub obrzędach religijnych ani do udziału w nich”*. Ponadto zgodnie z art. 10 tej Ustawy **„Rzeczpospolita Polska jest państwem świeckim, neutralnym w sprawach religii i przekonań”**.

Zaangażowanie władz publicznych, w tym przypadku dyrekcji szkoły, w organizowanie wydarzeń religijnych zagraża poczuciu bezpieczeństwa uczniów, w szczególności tych, których rodzice należą do religijnych lub światopoglądowych mniejszości.

Ponadto praktyka powyższa narusza również inne normy Konstytucji RP: Art. 30 *„Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz*

publicznych”; Art. 32. ust. 1 „Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne”; Art. 32 ust. 2 „Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny”; Art. 53 ust. 6 „Nikt nie może być **zmuszany do uczestniczenia ani do nieuczestniczenia w praktykach religijnych**” oraz jest dyskryminująca dla uczniów należących do mniejszości światopoglądowych.

Pan Andrzej Dąbek, dyrektor Szkoły, informuje że ze względu na potrzebę zapewnienia warunków bezpieczeństwa na drodze podczas przejścia pomiędzy szkołą a kościołem opiekę sprawowali nauczyciele nie mieli jednak oni obowiązku uczestniczenia bezpośrednio we mszy. Nauczyciele, którzy z własnej woli uczestniczyli we mszy odpowiadali za porządek podczas liturgii.

Wynika z powyższego, że dyrektor Szkoły **nałożył na wszystkich nauczycieli obowiązek odprowadzania i przyprowadzania uczniów zapisanych na lekcje religii rzymskokatolickiej do Kościoła tego wyznania**. Praktyka ta prowadzi do poddawania nauczycieli „wbrew ich woli czynnościom, które stanowią formę praktyki religijnej”. Takie zachowania dyrektorów szkół stanowią naruszenie dóbr osobistych nauczycieli (tak orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2013 r. sygn. akt II CSK 1/13). Niezależnie od tego wskazujemy, że powyższe przypadki powinny być kwalifikowane jako naruszenie art. 11 zn 1 Kodeksu pracy tj. obowiązku szanowania godności i innych dóbr osobistych pracownika a także w przypadkach skrajnych przybierają postać mobbingu w rozumieniu art. 94 zn 4 Kodeksu pracy.

Ponadto dyrektor szkoły informuje Fundację, że „zgody na udział dzieci w zajęciach religii składają rodzice **w najprostszej formie**”.

Nauka religii i etyki organizowana jest na życzenie rodziców bądź pełnoletnich uczniów. Od 1 września 2014 r. w miejsce oświadczenia wyrażanego w najprostszej formie wprowadzono w Rozporządzeniu MEN w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach z dnia 14 kwietnia 1992 roku (Dz. U. 1992 r. Nr 36 poz. 155) oświadczenia **w formie pisemnej**, z zachowaniem dotychczasowej możliwości jego zmiany.

Co ważne, szkoła nie ma prawa domagać się oświadczeń informujących o nieuczestniczeniu ucznia w zajęciach z religii i/lub etyki, natomiast w przypadku rezygnacji z udziału w tych zajęciach rodzic lub pełnoletni uczeń zobowiązany jest poinformować szkołę o zmianie decyzji.

Ponadto uczeń może chodzić na zajęcia z etyki i z religii. Religia i etyka nie są dla ucznia przedmiotami obowiązkowymi, udział w nich jest dobrowolny. Jednak po złożeniu oświadczenia udział w wybranych zajęciach staje się dla ucznia obowiązkowy.

Uczeń może uczestniczyć w zajęciach z religii, z etyki, z obu przedmiotów, może też nie wybrać żadnego z nich. Jeśli w danej szkole część uczniów wyrazi życzenie uczestniczenia w zajęciach zarówno z religii, jak i z etyki, szkoła jest zobowiązana umożliwić im udział w zajęciach z obu przedmiotów, umieszczając odpowiednio (bezkolizyjnie) godziny nauki religii i etyki w planie zajęć szkolnych. Zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach § 3 ust. 3 „**Szkoła jest obowiązana zapewnić w czasie trwania lekcji religii lub etyki opiekę lub zajęcia wychowawcze**

uczniom, którzy nie korzystają z nauki religii lub etyki w szkole”. Obowiązek opieki spoczywający na Szkole nie może, z oczywistych powodów, przyjmować formy wymuszenia.

Uprzejmie proszę o poinformowanie Fundacji o podjętych działaniach z zachowaniem formy pisemnej.

Z poważaniem
Dorota Wójcik
prezesa zarządu
Dorota Wójcik

Załączniki:

- 1) Pismo do Dyrekcji Szkoły Podstawowej w Mysłakowicach z dnia 6 września 2018r.
- 2) Odpowiedź Dyrekcji Szkoły z dnia 20 września 2018r.